

Praatkruid

Informatieblad van IVN Veldhoven Eindhoven Vessem

zomer 2022

Bestuur

Voorzitter	Jos de Bruijn	06-37323770	jos.bruijn@kpnmail.nl
Secretaris	Gerard Lijten	040-2540904 06-20771867	ivn.vev@gmail.com
Penningmeester	Cor van Leeuwen	06-10935833	corvanleeuwen.ivnvev@gmail.com
Ledenadministratie	Cor van Leeuwen	06-10935833	corvanleeuwen.ivnvev@gmail.com
Leden	Claudia Stoldt	06-41917390	claudia@detuinfluitier.com
	Tineke Lous		tineke.lous@hotmail.nl
	Etje Hendrikkx	06-22886128	etjehendrikkx@gmail.com

Werkgroepen

Landschap en milieu	Rein Kieviet	040-2530168	reinkieviet@chello.nl
Natuurpaden	vacature		
Cursussen	Jannie Landa	06-51403216	jannielanda1@gmail.com
Vogels	Heine van Maar	040-2534269	heine.vanmaar@planet.nl
Water	Tineke Lous	040-2544926	t.lous@hccnet.nl
Vlindertuin	José van Lieshout	06-20897465	josevanlieshout@kpnmail.nl
Documentatiecentrum	Harrie Kessler	040-2532079	hpekessler@gmail.com
Jeugd IVN	Heine van Maar	040-2534269	heine.vanmaar@planet.nl
	Etje Hendrikkx	040-2300815	etjehendrikkx@gmail.com
Wandelroute netwerk	Rien de Schipper	06-51579996	rien.de.schipper@gmail.com
Tentoonstelling	Etje Hendrikkx	040-2300815	etjehendrikkx@gmail.com
Scholenwerk	Marian Kessler	040-2532079	kesselermj@gmail.com
Publiek en Publiciteit	Gerard Lijten	040-2540904	gerard.lijten@planet.nl
Planten	Eugenie Verstegen		eugenie.verstegen@gmail.com
Vleermuizen	Gerard Lijten	040-2540904	gerard.lijten@planet.nl
KLE	Thea den Otter	040-2532913	tdenotter10@kpnmail.nl
Kinderdoe	Petra van Leeuwen	040-2114070	petravleeuwen@upcmail.nl
Communicatie	Leny Westeijn	040-8795005	ivn.vev.communicatie@gmail.com
Duurzaamheid	Ellen van Beek	06-24537008	ellen.vbk@gmail.com
Gebiedsbeschrijvingen	Jos de Bruijn	06-37323770	jos.bruijn@kpnmail.nl
Insecten	Wil Janssen	040-2550242	wil_janssen@kpnmail.nl

IVN

Veldhoven Eindhoven Vessem

IVN Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid is een landelijke vereniging met plaatselijke afdelingen. IVN Veldhoven Eindhoven Vessem is zo'n afdeling met als werkgebied de gemeenten Veldhoven, Eindhoven en een deel van de gemeente Eersel (de kernen Vessem, Knegsel en Wintelre).

De afdeling is ontstaan door samenvoeging van IVN Veldhoven-Vessem en IVN Eindhoven in 2013 en heeft ca. 300 leden. Ons doel is om met onze activiteiten belangstelling te wekken voor natuur en milieu. Bovendien willen we de kennis bij het publiek hierover vergroten. Met diverse activiteiten zorgen wij voor bescherming en ontwikkeling van de natuur in ons werkgebied.

Lidmaatschap

Het lidmaatschap kost per jaar € 24,00. Huisleden (andere gezinsleden die op hetzelfde adres wonen) betalen jaarlijks € 5,-. Als (huis)lid krijgt u korting bij onze cursussen en kunt u deelnemen aan alle ledenactiviteiten. Jeugdleden betalen € 32,00 per jaar. Scholen betalen een vaste contributie van € 40,00 per jaar. Bankrek.nr. INGB 0000 392082 t.n.v. IVN Veldhoven Eindhoven Vessem.

D'n Aard

Ariespad 5, 5503 EZ Veldhoven 040-2549279
Beheer, onderhoud, reserveringen: Gerard Lijten
0620771867 of ivn.vev@gmail.com

Praatkruid

IVN Veldhoven Eindhoven Vessem - zomer 2022

Communicatie

Een lastig vak blijkt dit telkens weer. Je doet het niet gauw te vaak maar al wel snel te weinig. In de gesprekken die enkele bestuursleden hebben gevoerd met nieuwe leden blijkt dit ook weer. Veel leden blijken niet goed te weten wat er zoal wordt georganiseerd ondanks het feit dat we maandelijks een nieuwsbrief verspreiden en het hele programma op de website te vinden is.

Daar komt bij dat er een zekere schroom is om contact op te nemen met een werkgroepcoördinator en te vragen of een keertje meegaan met een activiteit zou kunnen. En dat dan zonder lid te worden van de werkgroep. Leden spreken uit dat ze graag willen 'snuffelen' wat er bij de werkgroepen gebeurt zonder dat ze meteen daarvan lid willen worden. Misschien later wel maar misschien ook helemaal niet.

We hebben het hierover in het bestuur gehad en we hebben besloten de werkgroepen open te stellen voor leden van IVN-VEV zonder dat hieraan meteen het lidmaatschap van de werkgroep wordt gekoppeld. Leden kunnen dus onbezorgd kennis maken met de variëteit aan activiteiten die we hebben.

Dus leden: Ga gewoon eens mee op een excursie of een inventarisatieronde. Erg leerzaam en leuk, bovendien lekker buiten natuurlijk. Wel vooraf even appen of bellen met de coördinator zodat die e.e.a. goed kan plannen. We gaan ook de nieuwsbrief wat moderniseren en zullen maandelijks de werkgroepactiviteiten publiceren zodat iedereen weet wat je waar en wanneer kunt gaan doen. Zorg er daarom wel voor dat je actuele mailadres bij de ledenadministratie bekend is.

Het bestuur hoopt hiermee de contacten binnen de vereniging te bevorderen. Wij zijn benieuwd naar de resultaten.

Het wordt vast een mooie zomer!

Jos de Bruijn

Extremadura Foto: Hans Reitsma

Inhoud

Op onze website kun je het Praatkruid geheel in kleur bekijken.

- 4 Boomspiegels en geveltuintjes
- 5 Boomkickers
- 6 De koninginnenpage
- 7 Leerlingen Lucas op onderzoek
Speling van de natuur
- 8 Vogelreis naar Extremadura
- 10 Foto impressie Savelsbos
Wandeltip: Kampina
- 11 Lentefeest de Burgh
- 12 Tiny Forest
Klotputten
- 13 Afscheid van Dré
- 14 Redactieleden gezocht
Activiteiten voor publiek
- 15 Uitnodiging Open dag
vlindertuin

Foto's voorpagina:

gehakelde aurelia Foto: Jo van Dun

Rups van de helmkruidvlinder
Foto: Jo van Dun

Colofon Redactie:

Etje Hendrikx
etjehendrikx@gmail.com

Boomspiegels en geveltuintjes

JANNIE LANDA

In Eindhoven kunnen boomspiegels en geveltuintjes beplant worden door bewoners.

Van de gemeente mogen mensen de boomspiegels in hun straat beplanten. Al jaren heeft de gemeente door samenwerking met bewonersinitiatief Adopteer een Straat biologische bloembollen en planten en bladaarde ter beschikking gesteld. Dit voorjaar worden in de stadsdelen weer planten uitgedeeld aan bewoners die nieuwe boomspiegels gaan beplanten. Het wordt aangeraden om een bordje in de boomspiegel te zetten, zodat de groenaanemer hier niet komt schoffelen. De bewoners onderhouden het zelf.

Er zijn ook bewoners die de boomspiegel of geveltuin zelf beplanten. Hierbij tips welke planten zich lenen voor het beplanten van een boomspiegel. Natuurlijk geldt dit ook voor de eigen tuin.

Adopteer een straat

Wat kan er onder een boomspiegel groeien?

Een boomspiegel is de aarde die naast de stam onder de kruin ligt. Als je een boomspiegel hebt in het trottoir, dan is de boomspiegel niet groot. Het is een hele kunst om er een mooi tuintje van te maken.

Voldoende aarde is voorwaarde

Er moet voldoende aarde zijn om een plant te laten groeien. Als onderaan de boomstand een dicht stelsel van boomwortels groeit, is het erg lastig. Kijk of je de aarde tussen de wortels een beetje los kan maken zonder de wortels te beschadigen. De bodem kan heel erg verdicht zijn door de regen die langs de boom en op de aarde terecht komt of omdat er vaak overheen is gelopen. Lukt het losmaken van de aarde helemaal niet? Vergeet het! Planten zullen het niet overleven. Er komt dan te weinig zuurstof bij de wortels. Hoe meer doorlaatbare aarde er is naast de boom, des te beter zullen planten het doen. Hoe groter de plantwortel hoe meer aarde nodig is. Tijn of sedumsoorten hebben bijvoorbeeld korte wortels. Hou de bodem gezond door afgevallen blad te laten liggen. Alleen planten die goed tegen weinig water en weinig voedsel kunnen, zijn geschikt. Omdat een boom veel licht weg kan nemen is ook belangrijk hoeveel zon er op de boomspiegel komt. De meeste soorten hieronder zijn goed voor bijen, vlinders, vliegen.

Zonnige boomspiegels

Jonge of halfvolwassen bomen met een smalle of open kroon laten veel licht door. Kies je voor planten die veel licht nodig hebben, dan moet je deze misschien na een aantal jaren vervangen.

Tijn (*Thymus serpyllum*), ijzerhard (*Verbena officinalis*), Sint Janskruid (*Hypericum perforatum*), wilde marjolein (*Origanum vulgare*), wilde chichorei (*Cichorium intybus*), zeepkruid (*Saponaria officinalis*), sedumsoorten, guldenroede (*Solidago canadensis*), zonnehoed (*Rudbeckia goldsturm*), lavendel (*Lavendula augustifolia*), ganzerik (*Potentilla fruticosa*), kattenkruid (*Nepeta*)

Chichorei Foto: Harrie Kessler

Halfdonkere boomspiegels

Veel soorten die hieronder staan verdragen ook nogal wat licht.

Duizendblad (*Achillea millefolium*), alsem, arthemisia, mahoniestruik (*Mahonia*), knoopkruid (*Persicaria amplexicaulis* vooral 'Speciosa'), teunisbloem (*Oenothera*), ganzerik (*Potentilla fruticosa*), vrouwenmantel (*Alchemilla mollis*), aster (*Ageratoides*), geranium (*Geranium cantabrigiense* en *G. sanguineum*)

Ijzerhard Foto: Harrie Kessler

Donkere boomspiegels

Gele aardbei (*Waldsteinia ternata*), maagdenpalm (*Vinca minor*), smeewortel (*Symphytum azureum*), geranium (*G. macrorrhizum*), wolfsmelk (*Euphorbia amygdaloides* var *robbiae*), elfenbloem (*Epimedium perralchium* "frohleiten"), varens (bijvoorbeeld *Athyrium filix femina*, *Polypodium vulgare*), heder (kruipend) of heder struikvorm, herts-hooi (*Hypericum calycinum*), zeeuws knopje (*Astrantia*).

Zeer donkere boomspiegels

Varens, klimop (*Hedera helix*), hulst (*Ilex aquifolium*), bergthee (*Gaultheria*)

Jannie Landa is Ambassadeur van 'Adopteer een straat'.

Klimop Foto: Harrie Kessler

Boomkikkers: eindelijk!

JOS DE BRUIJN

De boomkikker, prachtig beestje, maar nooit gezien. Daar moest een eind aan komen. Gelukkig weet natuurfotograaf Frans van de Boom waar ze zitten. In de Mortelen ten noorden van Oirschot. Daar is enige jaren geleden een herintroductie geweest van deze soort en die is goed geslaagd. Er leven daar weer behoorlijke aantallen.

Dus op weg naar de Mortelen. Nu is het zo dat het diertje wel boomkikker heet maar dat hij niet in bomen zit. De favoriete plekken zijn braamstruiken in de buurt van poelen. Braamkikker zou dus een betere naam zijn geweest. Bij de eerste kijkpunten geen succes. "Het is ook nog wel wat vroeg in het seizoen, over een week of twee zijn de aantallen groter. Er zitten er nog veel in het water", zei Frans. Ik begon al wat meer op de vogels in de buurt te letten. Tuinfluiter, zwartkop, bosrietzanger, tijftjaf, ook leuk allemaal.

Maar toch, bij het laatste bosje waar de kans groot was, daar zag ik er eentje, inderdaad midden op een braamblad in het zonnetje. Die zat zich lekker op te warmen, zich vastklemmend met zijn zuignaptenen. En voor we een kwartier verder waren hadden we er een stuk of twaalf gezien. Klein zijn ze! Sommige onvolwassen exemplaren zijn maar 1,5 centimeter lang. De oudere misschien 3 of 4 centimeter. En heel mooi groen, van echt bladgroen tot bijna geel bij sommige exemplaren. Als ze groter worden krijgen ze een donkere streep over de flank. Echt prachtige beestjes.

Opdracht geslaagd. Tevreden keerden wij huiswaarts.

Boomkikker Foto's: Frans van den Boom

Stapstenen voor de koninginnenpage een succes

JOHAN VAN ZIJLL LANGHOUT

Alweer 14 jaar geleden startten we als IVN de actie: Stapstenen voor de koninginnenpage.

Het was een zeldzame vlinder in Nederland en daarom wilden we stapstenen creëren, zodat de vlinder zich meer ging verspreiden en iedereen van deze bijzondere vlinder zou kunnen genieten.

Samen met de vlindertuinwerkgroep stelden we honderden zakjes samen met zaden van venkel en dille. Deze pakketjes werden via de scholen verspreid met als doel de mensen te vragen de zaden in hun tuin uit te zaaien en zo voor de verspreiding van deze vlinder te zorgen.

En... mogen we voorzichtig zeggen, nu ze steeds meer in onze regio zien vliegen, dat de actie een succes is geworden? Ook dit jaar kroop er bij mij weer een prachtige page uit de gordelpop.

Op 7 sept. 2021 heb ik de rups gevonden, die zich na 4 dagen ging verpoppen. De hele winter deed ze er over om op 11 april 2022 tevoorschijn te komen.

Niet nieuw voor mij, want ik heb al veel jaren de verpopping en geboorte mee kunnen maken. Veel filmpjes hiervan heb ik op YouTube gezet.

Er zijn 2 generaties bij deze vlinder: de eerste vliegt in april en mei en legt eitjes, die in juli/augustus uitkomen. De tweede generatie vliegt in de late zomer, legt eitjes, die als pop overwinteren en in het voorjaar uit komen.

De vlinder legt de eitjes op schermbloemen, zoals venkel, dille, peen. Uit de eitjes komen kleine zwarte rupsjes, die na enkele weken uitgroeien tot grote opvallende rupsen, lichtgroen met zwarte banden en rode vlekken. Bij verstoring toont de rups een oranje vork (osmaterium) op zijn kop, waaruit een stinkende vloeistof wordt gespoten ter verdediging.

Al snel gaat de rups verpoppen en maakt zich aan een takje vast met een gordel. Dan gebeurt er van alles in de pop en verandert hij in een vlinder. Ongelooflijk. Het mooiste moment is natuurlijk als hij uit de pop kruipt, zijn vleugels oppompt, weg vliegt en op zoek gaat naar een partner, die dankzij de stapstenen, hopelijk in de buurt te vinden is.

De film 'Stapstenen voor de koninginnenpage' uit 2008 (best lang geleden) staat op YouTube.

<https://youtu.be/2zdI4qiSrPM>

Rups van de koninginnenpage Foto: José van Lieshout

Juist verpopte koninginnenpage Foto: Johan van Zijll langhout

Koninginnenpage uitgekleurd Foto: Johan van Zijll Langhout

Praatkruid digitaal of in de brievenbus?

Een oproep voor alle leden, die het Praatkruid nu digitaal krijgen maar het liever toch in de brievenbus krijgen: geef dit door aan Cor van Leeuwen: Cor van Leeuwen corvanleeuwen.ivnvev@gmail.com

Leerlingen Lucas op onderzoek in het Eckartbos

JANNIE LANDA EN JOS DE BRUIJN

Leerlingen van Lucas in Eindhoven zijn bezig met een project waarin ze creatief vormgeven en natuur verbinden. IVN werd benaderd om een wandeling te begeleiden, waarbij het thema van deze bijeenkomst was om het landschap te ontdekken. Kijken vanuit het perspectief van een boom, een dier of de mens. Uiteindelijk wordt hiervan een presentatie gegeven op het evenement 'De Parade'. Een externe landelijke organisatie 'Land en Hand' begeleidt het project. De bedoeling is om de verhouding tussen hoofd, hart, handen en voeten te ontdekken. Klimaat speelt een rol, maar ook de relatie tussen mens en landschap.

Daar gingen we dan begin april in twee groepen. Extra spannend omdat het een nat gebied is en je goed op moet letten waar je je voeten zet. Niet iedereen hield natuurlijk de voeten droog. Een leerling duikelde zelfs een diepe sloot in. Duidelijk werd dat een echt bos geen park is waar je gemakkelijk doorheen loopt. De ene boom die blijft staan, omdat die net iets hoger staat en lager geplaatste bomen die zijn omgevallen, omdat ze niet tegen langdurig natte wortels kunnen. Dat het rioolwater hier gezuiverd werd was een leerpuntje, maar speenkruid, krentenboompje, anemonen en boomschorsen trokken plezierige aandacht evenals een hele oude appelboomgaard met bomen die prachtige grillige structuren laten zien.

De leerlingen hadden een topmoment. Ze gaan aan de slag en we volgen het proces.

Foto's: Dana Savic

Speling van de natuur

Riekie van de Ven en José van Lieshout

We hebben een aantal geweldige fotografen in onze vereniging.

Riekie van de Ven en José van Lieshout willen de fototentoonstelling in D'n Aard weer oppakken.

Na twee jaar corona, mag het gelukkig weer.

Het thema wat we toen afgesproken hadden was, **SPELINGEN VAN DE NATUUR**.

Je hebt nog alle tijd om de foto's te maken. De tentoonstelling is in mei 2023. Dat moet zeker lukken, om bijzondere prenten te schieten.

Samen gaan we er weer een mooie tentoonstelling van maken. Doe mee, het is leuk om met een thema te werken en bij de bespreking van alle foto's door vaklui leer je ontzettend veel en niet alleen over technische zaken,

maar ook over standpunt, compositie, kleurgebruik, tijdstip van fotograferen en nog veel meer.

Tot slot nog enkele technische zaken.

Wat je in mag zenden:

3 losse foto's met een formaat van 20 x 30 cm

Een serie van 3 samenhangende foto's ook met formaat van 20 x 30 cm

Een reportage van 6 tot 12 foto's die samen een verhaal vertellen.

Vogelreis naar Extremadura

GERARD LIJTEN

De vogelwerkgroep is gewend om elk tweede jaar een buitenlandse vogelreis te maken. Het andere jaar is er een lang weekend ergens in Nederland. Vanwege corona konden die reizen helaas niet doorgaan in 2020 en 2021. Het was dan ook een beetje een gok om eind december 2021 al vliegtickets te boeken naar Spanje. Maar alle reisbeperkingen verdwenen gelukkig en daarmee konden de plannen worden doorgezet. Jan regelde de vliegreis, huurauto's en het verblijf en Heine zorgde voor een compleet weekprogramma met routes, interessante plaatsen en te verwachten vogelsoorten op basis van de meest recente Crossbill gids en sporen op internet.

Roodkopklauwier Foto: Gerard Lijten

Sint Helenafazantje Foto: Gerard Lijten

Op 6 mei vertrok een drietal vogelaars per auto, met overnachtingen in de buurt van Bourges en Biarritz. De andere negen volgden op 8 mei met het vliegtuig vanuit Eindhoven naar Sevilla. We arriveerden vrijwel gelijktijdig op onze bestemming in Santa Cruz de la Sierra, even ten zuiden van Trujillo. Het hoofdverblijf was een rustieke “casa” uit 1563 aan het centrale dorpsplein, waar de 9 mannen sliepen en de hele groep ontbeet op de binnenplaats onder de citrusbomen. De 3 vrouwen hadden hun eigen appartement, 100 meter verderop. Ondanks de bekendheid als paradijs voor vogelaars staat het toerisme ter plaatse niet hoog op de agenda; voor communicatie met de lokale bevolking was de app “Google Translate” onmisbaar, Engels wordt er niet begrepen en onze kennis van het Spaans was beperkt. De hele week ook maar 1 auto met een buitenlands (Nederlands) kenteken gezien.

De dagen hebben een, min of meer, vaste indeling. De wekker gaat om 7 uur, maar meestal zijn we al wakker door het vrolijke gekwetter van zwarte spreeuwen, huismussen, zwarte roodstaart of zelfs een orpheusspotvogel. Enkelen zor-

Vale gier Foto: Gerard Lijten

Rode patrijs Foto: Gerard Lijten

Foto: Hans Reitsma

gen voor het ontbijt en rond half negen is iedereen startklaar. Op aanwijzing van Heine met de auto's naar een reeks van veelbelovende vogelplekken. Gewapend met vele ervaren ogen, verrekijkers, telescopen, telefoto- en filmapparaatuur wordt de omgeving afgespeurd naar de "belofde" soorten, en verrassend vaak met succes. Weinig bewolking en wind, dus al gedurende de ochtend stijgt de temperatuur tot boven de 30 graden. Petten, zonnebrand en veel flessen water gaan daarom standaard mee. De geopende achterklep van de auto biedt vaak de enige schaduw. Die plek wordt ook benut om snel even een boterham of wat fruit naar binnen te werken. Gelegenheden voor een gezamenlijke lunch zijn heel dun gezaaid en kosten te veel (vogel)tijd.

Rond 7 uur, half acht zijn we terug in het dorp om wat op te frissen en de daglijsten bij te werken. De dag wordt afgesloten met een warme maaltijd op het terras van het plaatselijke restaurant, dat op ons verzoek "al" om half negen opent. Een prima menukaart, maar nauwelijks andere gasten; de uitbater had een topweek! Van gezellig natafelen in de casa komt het meestal niet; de lange dag (en de wijn) eist zijn tol.

Het landschap is grotendeels glooiend en bestaat uit uitgestrekte steppes en "dehesa's", boomweides met getopte kurk- en steeneiken op ruime afstand van elkaar. Slechts hier en daar zie je wat schapen, koeien of graanvelden, maar overal wordt de toegang bemoeilijkt door prikkeldraad, vaak 4 draden boven elkaar. Dwars door het gebied lopen enkele bergketens, de "sierra's" en de rivier de Taag. Het wegennet is uitstekend, zowel de snel- als provinciale wegen. Ze worden echter weinig gebruikt; files zijn onbekend. Op de terugweg van een avondexcursie reden we een uur lang zonder ook maar één andere auto te zien en niet meer dan 2 boerderijen langs de weg.

En de vogels? Extremadura blijkt echt een eldorado voor de vogelaar. Gezamenlijk hebben we 120 soorten waargenomen, heel verschillend van Nederland. Onze roodborst en koolmees zijn daar "vervangen" door grauwe gors en kuifleeuwerik, buizerd door zwarte wouw. Ooievaars op elk hoog gebouw en hoogspanningsmast, imposante monniksgieren en grote trappen, prachtige gekleurde bijeneters en scharrelaars, het geluid van de vele zangers en het exotische voorkomen van het sint Helenafazantje. Voor een dag-tot-dagbeschrijving, met een compleet overzicht van locaties en alle waargenomen vogels verwijs ik graag naar het verslag van Heine, met foto's van ongetekende, dat begin juni op onze website zal verschijnen. Daarnaast zal Peter Buijsman t.z.t. een videoverslag presenteren in D'n Aard; houdt daarvoor de aankondiging in onze nieuwsbrief en op de website in de gaten.

Op zondag 15 mei zit het er weer op, de "vliegers" gaan weer op weg naar Sevilla en dan door naar Eindhoven, de "rijders" doen daar weer 3 dagen over. In gedachten zijn we al weer bezig met de volgende buitenlandreis: Falsterbo, Lesbos, Pyreneeën, ...

Scharrelaar Foto: Gerard Lijten

Slangenarend Foto: Gerard Lijten

Met de plantenwerkgroep naar het Savelsbos

De dagtocht van de plantenwerkgroep ging dit jaar op 13 april, onder leiding van Wim van der Ven, naar het Savelsbos in Zuid- Limburg. Hierbij een impressie van deze dag met foto's van Veronique Mogendorff en Harrie Kessler.

Wandeltip: Kampina

Heine van Maar

Deze wandeling is iets verder weg van Eindhoven en Veldhoven. Het startpunt ligt ten westen van Boxtel bij het dorpje Lennisheuvel. De Kampina strekt zich uit tussen Boxtel en Oisterwijk, maar vandaag nemen we de oostelijke kant bij Boxtel. We komen in de wandeling niet op de grote heidevlakte van de Kampina, maar juist in het bosgedeelte met een aantal kleinere heidegedeeltes. Je kunt op de parkeerplaats van Natuurmonumenten de auto of fiets kwijt. Deze ligt aan de Kempseweg in Boxtel. Het begin van de wandeling is even zoeken. Neem niet de lange laan die je ziet, de Annadreef, maar zoek het pad dat de hei opgaat in noordwestelijke richting. Eenmaal gevonden valt je misschien op dat de bomen allemaal een strakke onderkant laten zien, alsof ze glad geschoren werden. Je loopt in een begrazingsgebied waar de grote grazers bepalen wat er groeit en waar het blad aan de bomen aan de onderkant mag beginnen. Ze schillen sommige bomen en die overleven het niet. Hier leven in de zomer leeuweriken en je kunt er soms de wielewaal horen. Vervolg het pad over de hei en sla linksaf op een T splitsing, zie de kaart. Het heet Kerkpad. Je kunt naar keuze rondom het Ansumsven lopen of je gaat rechtdoor en je doorkruist een oud hemlocksparrenbos. Kijk bovenin de boomtoppen, daar heb je kans op de prachtige goudvink. Je kruist daarna de Annadreef en volgt de Melaniedreef langs een wit huis. Het bos is oud en nat. Loop door tot aan de Beerze en ga naar links. Hier leven bevers. Wie

weet zie je er een. Zo hoort een beek eruit te zien, met vistrap en begroeid met bomen op de oevers. In het laatste deel van de wandeling zie je tussen de bomen aan je rechterhand het beekdal maar nu omgeven door graslanden. De Beerze is hier pas ongeveer 10 jaar geleden hersteld. Ga nog een keer door het klaphekje en door het halfopen bos kom je terug op de parkeerplaats. Je kunt ook een pad tussendoor nemen. De wandeling zal ongeveer 1,5 uur duren.

Lentefeest De Burgh

CLAUDIA STOLDT

Een groep enthousiaste vrijwilligers van de SBOB (Stichting Bewonersorganisatie Burghplan) heeft op zaterdag 14 mei een lentefeest georganiseerd. Het thema natuur en tuinieren stond centraal en zo zijn ze voor ondersteuning bij het IVN terecht gekomen. De werkgroep Duurzaamheid heeft deze klus opgepakt en was op de dag zelf aanwezig met een infostand.

Op het grote grasveld, dat tegenover van het buurthuis in de Weissenbruchlaan ligt, werd een feestplein ingericht. Het programma was heel uitgebreid: van plantjes ruilmarkt tot plantenbakken beschilderen, van een workshop hoe je met afval leuke dingen kunt maken tot een vogelbuurtbingo (speurtocht op uitgezette route). Er was genoeg vermaak, maar de grote trekker was iemand uit België die met een hele beestenboel kwam: konijnen, cavia's, schildpadden, slangen, egel, kip en haan en papegaai. Alles om aan te raken en te aaien, de grootste attractie voor alle kinderen klein en groot! Onze Martin heeft kennis gemaakt met een pythonslang.

In eerste instantie hadden we rondleidingen door de wijk gepland, maar er is één tot stand gekomen. In de stand waren we eigenlijk wel continu in gesprek met bezoekers.

Foto's : Claudia Stoldt

Het mooie weer heeft natuurlijk geholpen om hier een geslaagde dag van te maken.

Stem op een boom

De eik op grafheuvel 5 van Toterfout is genomineerd voor de Nationale bomentop 50.

Wil jij ook dat deze mooie eik behouden blijft, stem dan <https://www.denationalebomentop50.nl/overzicht-van-bomen/104>

Oproep

Wilt u wijzigingen in uw:

Adresgegevens

Emailadres en/of

Telefoonnummer (als u wilt dat uw telefoonnummer bij ons bekend is) aan mij doorgeven.

Dan houd ik daarmee de contactgegevens van ons ledenbestand up-to-date.

Als u maandelijks de Nieuwsbrief per email ontvangt, dan beschikken wij over uw juiste emailadres. Ontvangt u de Nieuwsbrief niet meer per email, dan beschikken wij niet meer over uw emailadres.

Cor van Leeuwen,

Email: corvanleeuwen.ivnnev@gmail.com

foto: Marian Kessler

Tiny forest

MARIAN KESSELER

Zoals vermeld in het vorige Praatkruid, hebben leerlingen van basisschool de Troubadour op 17 december 2021 600 boompjes en struikjes geplant in hun eigen Tiny Forest, gelegen in het Genderpark in het Eindhovense stadsdeel Gestel. De naam van het TF is 'Genderwonderwoud'. Inmiddels is ook aan de Zeelsterstraat in het Eindhovense stadsdeel Strijp een Tiny Forest aangelegd. Leerlingen van kindcentrum Theresia hebben daar op 11 maart jl. 600 boompjes en struiken geplant. De naam van dit TF is 'Strijps woud'. Aan de van Vorststraat in Eindhoven Woensel- West, is op 25 maart jl. het Tiny Forest 'Talentenbos' beplant door leerlingen van Islamitische basisschool Tariq en leerlingen van basisschool 'Palet'. Het is mooi om te zien hoe de bosjes zich ontwikkelen. Ze voegen groen toe aan de stad en worden zo hopelijk plekken waar natuur en natuureducatie samenvallen. Drie leden van IVN VEV waren op alle drie de dagen aanwezig om de leerlingen te helpen bij het planten. Een bezoek aan de kleine bosjes is zeker de moeite waard!

Foto: Marian Kessler

Foto: Wil Janssen

Klotputten

JANNIE LANDA

Het gebied De Klotputten is op de schop gegaan. Het gebied ligt tussen de Dommel, High Tech Campus en de A67. Voor velen zal het even schrikken zijn. Eén pad is er helemaal uitgehaald en veel bomen zijn verwijderd. Het is een waterwingebied en er zijn nieuwe waterputten aangelegd. Omdat deze bereikbaar moeten zijn voor regulier onderhoud zijn er brede paden nodig. Deze paden zullen snel begroeid raken met soorten die van kalk houden.

Ontwikkeld en beheerd als natuurgebied

De eerdere akkertjes zijn verdwenen en kunnen zich nu ontwikkelen tot natuur. Daarvoor is de bovenste 30 cm bemeste grond afgegraven. De sloten zijn gedempt, omdat het gebied veel te droog was. Nu kan het grondwater dat vol mineralen zit weer tot aan het maaiveld komen. Het gebied is veel opener geworden. Vanaf de Dommel gaat het langzaam omhoog, dus van moerasachtige flora tot aan de hogere delen voor planten die tegen droogte kunnen.

Op een koude zaterdag op 2 april liepen we er met een groep IVN'ers onder begeleiding van ecooloog Joost Tuijthof. Omdat een groot deel nog kaal was, zagen we heel goed afdrucken van vogels en afdrucken van een ree. We zagen onder andere scholeksters en kleine pleviertjes, die houden van dit open landschap. Het is spannend om te ontdekken welke pionierplanten zich hier gaan vestigen en welke dieren de weg weten te vinden. Gaat dat zien!

Dotterbloemen Foto: Wil Janssen

Dré op pad met de waterwerkgroep Foto: Harrie Kesseler

Afscheid van Dré Verhagen

GERARD LIJTEN

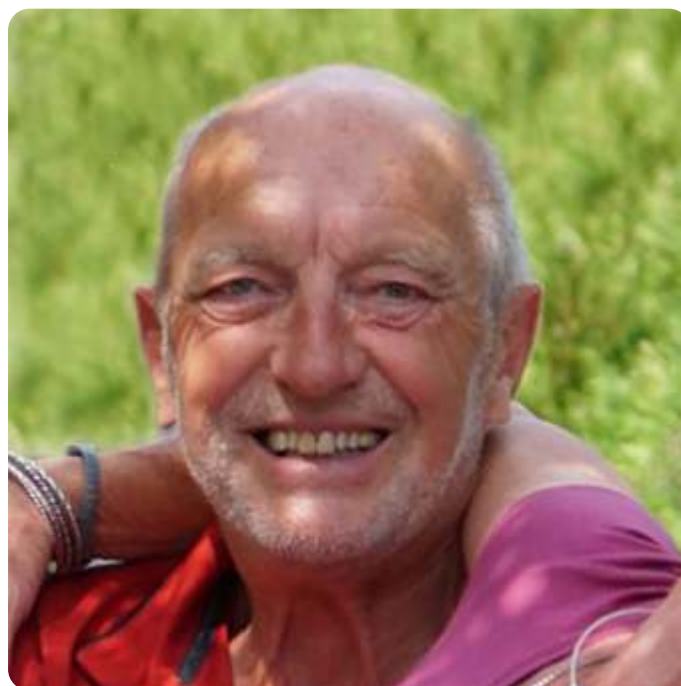
Op maandag 4 april overleed Dré Verhagen aan een slopende ziekte, bijna 75 jaar oud. Als drijvende kracht achter het IVN zullen we hem enorm missen.

Dré startte in 1990 met de gidsencursus als vervanger van zijn vrouw Lia, die toen de opleiding HBO-verpleegkunde ging volgen. Vanaf dat moment was hij verknocht aan het uitdragen van de natuur.

In de loop der jaren had Dré verschillende rollen binnen het IVN, vaak gelijktijdig. Eerst de leidersrol. Dré heeft zich jarenlang ingezet als bestuurslid en daarnaast als coördinator van diverse werkgroepen zoals planten, natuurpaden, vleermuizen en ledenactiviteiten. Persoonlijk en informeel overleggen en hier en daar wat sturing geven. Dan hebben we de rol van bedenker en initiator. “Handjes” vinden om het werk uit te voeren is vrijwel nooit een probleem, maar het begint telkens bij de ideeën van een creatieve geest en dat was vaak Dré. Voorbeelden te over.

Vervolgens moeten die ideeën ook gerealiseerd worden, dat is de organisatorrol. Dré had daar talent voor. Denk aan de jubileumvieringen, de Nacht van de Nacht, het IVN-weekend. IVN staat voor natuureducatie, de rol van verteller is daarom essentieel. Met zijn achtergrond in het onderwijs ging hem dat goed af. Honderden cursisten hebben genoten van zijn kennis en van zijn enthousiaste en aansprekende manier om die over te brengen. Hij ging dan ook, liever nog het veld in met groepen. Zowel met volwassenen als met kinderen had hij een enorm goede klik. Daarnaast was hij een begenadigd schrijver en redacteur, met stukjes in het Praatkruid en het Veldhovens Weekblad. In de rol van natuurkenner was Dré met name thuis op het gebied planten, paddenstoelen, amfibieën en de geschiedenis van het landschap. Maar zijn interesses gingen veel verder en hij was dan ook continue bezig om zijn kennis uit te breiden en te verdiepen. Daar komt ook zijn rol als onderzoeker en ontdekker naar boven; deter-

mineren, fotograferen, verbanden zoeken, ordenen, documenteren. Dré was niet bang om vuile handen te krijgen, hij was zeker ook actief in de rol van doener. In de vlin-dertuin onkruid wieden, onderhoud bij de Vlasroot, diepteprofielen meten van poelen en hout op maat zagen voor nestkasten. Te veel om op te noemen. En tenslotte, misschien wel in de meest gewaardeerde rol, was hij een verbinder. Dré kende iedereen en iedereen kende Dré. Hij had een enorm netwerk, niet alleen binnen het IVN als lid van bijna alle werkgroepen, maar ook met de gemeente en “-groene” organisaties. In die rol bracht hij mensen, kennis en meningen bij elkaar en plaveide daarmee de weg naar een betere samenwerking. Daarnaast bood hij een luisterend oor bij onenigheden of andere problemen en soms een schouder om op uit te huilen. Los van genoemde IVN-rollen was Dré ook een geboren levensgenieter, optimist, pragmaticus en doorzetter. Tot het einde toe bleef hij de positieve kant van het leven zien en accepteerde dat de energie langzaam uit zijn lichaam wegvloede. Al met al, IVN zat in het hart van Dré en Dré was het hart van IVN! Dré, we gaan je ongelooflijk missen, niet alleen als IVN-er maar ook als vriend.

Dré Verhagen Foto: Gerard Lijten

Mannetje van de kleine bonte specht Foto: Marcel van de Kerkhof

Redactieleden gezocht

RIEN DE SCHIPPER

Redactieleden gezocht voor stukjes in Groot Eindhoven/-Veldhovens Weekblad

Sinds begin dit jaar worden onze stukjes met regelmaat gepubliceerd in zowel Groot Eindhoven als Veldhovens Weekblad. De serie loopt al vanaf 2016 en heeft al meer dan 100 afleveringen gehad. Vele en uiteenlopende onderwerpen zijn de revue al gepasseerd, sommige onderwerpen al meerdere keren. Om de continuïteit te kunnen garanderen van de serie, is de redactie aan uitbreiding toe. Van het nieuwe redactielid wordt verwacht dat zij of hij met enige regelmaat een nieuw stukje produceert, bijvoorbeeld enkele malen per jaar. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de oude stukjes, maar nieuwe onderwerpen zijn natuurlijk hartelijk welkom. De stukjes hebben een vast formaat, net zoals een column. Een belangrijk onderdeel is de foto, zo belangrijk zelfs, dat die soms als uitgangspunt kan dienen. Neem bijvoorbeeld de bijgaande foto. Als je het leuk vindt om bij deze foto een stukje te schrijven, laat het mij weten!

Mail: rien.de.schipper@gmail.com

Foto: José van Lieshout

Nachtvlindernacht vrijdag 1 juli van 21.00 - 23.00 uur

Bijhouders vereniging St Ambrosius, Berkt 37, 5508 EE Veldhoven

Activiteiten

Zondag 19 juni, 14:00-16:00 uur VOLGEBOEKT
Architectuurwandeling in Eindhoven-centrum
Start: VdMA-terrein, Vestdijk 31 Eindhoven

Zondag 19 juni, 14:00-16:00 uur
de Urkhovense Zegge
Start: Collse Watermolen, Collseweg 3-5 Eindhoven

Vrijdag 24 juni, 22:00-24:00 uur
Avondwandeling op zoek naar nachtzwaluwen en vleermuizen
Start: verzamelen bij de RK kerk in Wintelre

Zondag 26 juni, 13:00-17:00 uur
Open dag Jo van Dun vlindertuin
Locatie: D'n Aard, Ariespad 5 in Veldhoven

Dinsdag 28 juni, 20:00-22:00 uur
Lezing over Vlinders (Etje Hendriks)
locatie: D'n Aard, Ariespad 5, Veldhoven

Vrijdag 1 juli, 21:30-23:00 uur
Nachtvlindernacht, op zoek naar nachtvlinders
Start: De Bijenberkt, Berkt 37 in Veldhoven

Zondag 3 juli, 10:00-12:00 uur
Wandeling in de Aanscotse Beemden
Start: parkeerplaats Mytylschool, einde Toledolaan in Eindhoven

Zondag 7 augustus, 10:30-12:30 uur
Wandeling in het Eckartse bos
Start: Parkeerplaatsje bij de waterzuivering, van Oldenbarneveltlaan 1 Eindhoven

Zondag 28 augustus, 14:00 - 16:00 uur
Wandeling in de Gennep Parken met thema "zomer"
Start: Gennep watermolen, Gennepweg 143 Eindhoven

Vrijdag 2 september, 14:00 - 15:30 uur
Wandeling over de Aerlese Heide
Start: einde verharding Gagel in Best

Zondag 4 september, 14:00 - 16:00 uur
Slootjesdag bij de Dommel in Eindhoven
Start: Helicon Groenschool, Locatellistraat Eindhoven
aanmelden via aankondiging op ivn.nl/vev (via activiteiten)

Donderdag 8 september, 20:00-22:00 uur
Biodiversiteit Bedreigd! Wat kun jij doen? Ga ervoor!
Lezing van ecologisch hovenier Peter Bleijs
Locatie: Bibliotheek in Veldhoven
meer info in Praatkruid Lente 2022

Met de plantenwerkgroep naar de Mortelen

Op 11 mei leidde Sjors de Kort, beheerder Brabants Landschap regio de Mortelen, de plantenwerkgroep rond in zijn geliefde gebied. Vooral de boomkikkers stalen de show! Een fotocollage van Veronique Mogendorff en Harrie Kessler.

Op zoek naar amfibieën

ANITA LIEBREGTS EN ELS VAN DE VOORT

Na 3 jaar was het gelukkig weer mogelijk om een publiekswandeling te houden op landgoed de Grote Beek. Anita en Els wandelden met 12 geïnteresseerde mensen over het terrein. Helaas was er maar 1 kind aanwezig maar wel een heel enthousiaste actieve jongen. Het terrein kenmerkt zich door de veel verschillende bomen waaronder de grove den, lariks, Douglas spar maar ook loofbomen zoals de berk, de eik en de beuk. In 1918 werd op dit terrein het Rijks psychiatrisch ziekenhuis geopend. Toen bekend onder de naam RPI (Rijks psychiatrische inrichting). Pas in 1986 kreeg het de naam de Grote Beek en in 1993 was het terrein toegankelijk voor publiek. Het is genoemd naar een smal beekje de Grote Beek dat door het terrein stroomt. Sinds kort hebben ze deze beek verbreed en uitgediept. Het toenmalig dokters-, mannen- en vrouwenbos zijn rijk aan insecten, vogels, eekhoorns en in de herfst paddenstoelen. Het thema van de publiekswandeling op 3 april was: Op zoek naar amfibieën. We hebben de eilandpoel, de ns-poel en de zwembadpoel bezocht. Het kikkerdril van de

Foto: Els van de Voort

bruine kikker hebben we goed kunnen bewonderen, maar helaas ontbrak de ei afzetting van de alpenwatersalamander en de eisnoeren van de gewone pad. Anita heeft samen met de enthousiaste jongen water geschept waar we allerlei waterbeestjes in hebben kunnen bewonderen; de kokerjuffer, de watermijt, de schaatsenrijder, watervlo. Door de lage waterstand lag de kikkerdril op de rand van de oever, maar gelukkig was de jongen de redder van deze jonge kikkertjes. Naast deze waterinsecten was ook een omgevallen dode boom de juiste plaats om andere insecten zoals pissebedden, maar ook de gangen van de houtworm en boktor te onderzoeken. De afgeknaagde sparrenkegels verraadden de aanwezigheid van eekhoorns. De nesten hebben we ontdekt in de bomen. Bij de poel langs de spoorbaan vloog de zwarte specht en hebben we deze gehoord. We waren net op tijd weer terug bij de auto's en fietsen om een geslaagde publiekswandeling af te sluiten, juist voordat het begon te regenen.

Uitnodiging

25 jaar bestaan Jo van Dun vlindertuin

Zondag 26 juni

Tijd van 13.00 – 17.00 uur

Ariespad 5, 5503 EZ Veldhoven

Programma:

- * Feestelijke opening door een medewerker van de gemeente met de onthulling van een informatiebord en het planten van een bijenboom.
- * Knutselactiviteit voor de kinderen
- * Film over 25 jaar de vlindertuin
- * KNNV is aanwezig om uitleg te geven aan hun activiteiten
- * Imker van bijenvereniging Ambrosius
- * Gidsen zijn aanwezig om uitleg te geven over de tuin